

14 -04- 2023

Piekoszów, 14.04.2023 r.

L.dz. .... zat. *ORG-Radca*

Podpis *pr. Florko*

RADA MIASTA I GMINY PIEKOSZÓW

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W PIEKOSZOWIE ZA 2022 ROK

1. Formy i efekty prowadzonej działalności

Środowiskowy Dom Samopomocy w Piekoszowie funkcjonuje od kwietnia 2002 r. Od 15 czerwca 2005 r., jest samodzielną jednostką organizacyjną. (Uchwała Nr XXVI/244/2005 z dnia 23 lutego 2005 r. Rady Gminy w Piekoszowie). Nasza działalność skierowana jest do osób po przebytym leczeniu neurologicznym lub psychiatrycznym oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ AB). Środowiskowy Dom Samopomocy w Piekoszowie jest placówką pobytu dziennego, funkcjonuje przez osiem godzin dziennie, tj. 7⁴⁵ do 15⁴⁵, przez pięć dni w tygodniu.

W 2022 r. nasz ośrodek miał przyznane 29 miejsc. W 2022r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie wydał 32 decyzje przyznające pobyt w naszej placówce. Obecnie z usług w ŚDS korzysta 30 osób. W 2022 r. w związku z odwołaniem stanu epidemii zajęcia odbywały się wyłącznie stacjonarnie. Nowy rok przyniósł nowe trudne wydarzenia - wybuch wojny w Ukrainie. Zorganizowano wsparcie psychologiczne dla naszych uczestników i ich rodzin oraz praktyczną pomoc dla osób przybywających z Ukrainy.

Postępowanie wspierająco-aktywizujące, jakie realizowaliśmy w 2022 r. obejmowało: trening umiejętności samoobsługi i zaradności życiowej, trening higieniczny, trening zdrowotny i lekowy, trening umiejętności społecznych, trening budżetowy, trening umiejętności spędzania wolnego czasu, trening funkcji poznawczych (sposobów uwagi, koordynacji wzrokowo-ruchowej, wyobraźni przestrzennej, słuchowej, pamięci), biblioterapia oraz inne formy postępowania, w tym przygotowujące do podjęcia pracy na chronionym lub wolnym rynku pracy.

Ponadto postępowanie wspierająco-aktywizujące obejmowało także:

- poradnictwo psychologiczne, także dla opiekunów uczestników;
- poradnictwo socjalne z wykorzystaniem ofert wyspecjalizowanych instytucji;

- psychoedukacja ukierunkowana na samodzielne korzystanie z różnych ofert publicznych, w tym z usług medycznych, zwłaszcza poradni zdrowia psychicznego i farmakoterapii.

Nadal zwracamy szczególną uwagę, aby zainteresowania i predyspozycje uczestników korelowały z proponowaną ofertą zajęć aktywizujących. W roku sprawozdawczym funkcjonowały następujące pracownie:

- pracownia rzemiosła artystycznego (w tym pracownia stolarsko-modelarska; witrażu)
- pracownia komputerowa;
- pracownia humanistyczna;
- pracownia muzyczna;
- pracownia plastyczna w tym pracownia ceramiki;
- pracownia gospodarstwa domowego;
- pracownia aktywizacji ruchowej.

Pracownia rzemiosła artystycznego

Celem zajęć w tej pracowni jest pobudzanie wyobraźni twórczej, rozwijanie zdolności plastycznych, rozładowanie napięć psychicznych. W ramach działalności pracowni stosowane są różne techniki malarstwa, rysunku, tworzy się także kompozycje mieszane, collage, kompozycje z dostępnych materiałów, odbywa się nauka zdobienia metodą decoupage, rysunek spontaniczny, techniki bibułowe, mozaika papierowa, szkice, wypalanie w drewnie, witraże ze szkła. W 2022 r. została wprowadzona nowa forma zajęć: snycerstwo. Snycerstwo, to stara dziedzina sztuki zdobniczej – sztuka rzeźbienia w drewnie, rodzaj rzemiosła artystycznego. Pracownia rzemiosła artystycznego w ŚDS słynie z propagowania sztuki Art brut. Wciąż odkrywane i wspierane są nowe osoby uzdolnione w tym kierunku. Ich twórczość prezentowana jest na forum lokalnym i ogólnopolskim.

Pracownia plastyczna

W pracowni podejmowane były różnorodne metody i formy pracy mające na celu rozwój sprawności manualnych, koordynacji wzrokowo- ruchowej i precyzji ruchu, usprawnianie motoryki małej i dużej, w połączeniu z pracą twórczą, wyciszenie negatywnych emocji oraz lęków związanych z trudnościami dnia codziennego, nabywanie umiejętności wyrażania przeżyć w różnorodnych formach plastycznych. W 2022 r. wprowadzona została technika makramy i na dużą skalę doskonalone były umiejętności pracy w glinie, z której i wypalano piękną ceramikę.

Pracownia gospodarstwa domowego

W pracowni gospodarstwa domowego brali udział obowiązkowo wszyscy uczestnicy. Pełnili wyznaczone dyżury, w ramach, których trenowali podstawowe umiejętności z zakresu czynności kulinarnych, począwszy od nauki przygotowania herbaty i kanapek, po naukę obsługi urządzeń kuchennych, np. miksera, piekarnika, krajalnicy. W ramach treningu uczestnicy przygotowywali posiłek, wypiekali ciasta, robili sałatki, przetwory na zimę, przygotowali poczęstunki na okazjonalne uroczystości w ŚDS. Po posiłku uczestniczyli w zmywaniu naczyń i pracach porządkowych.

Pracownia humanistyczna

Celem tej pracowni jest rozbudzanie potrzeb kulturalnych, zdobycie ogólnych wiadomości zrozumienie pojęć związanych z dziedziną teatru i literatury. Uczestnicy czytali wiersze, opowiesci oraz oglądali dzieła polskiej kinematografii. Uczestnicy rozwijali sprawność funkcji poznawczych: ćwiczenia zmysłów słuchu, wzroku, dotyku, koncentracji, rozwijali twórczą inicjatywę i celową aktywność. W ramach prowadzonego zespołu teatralnego, uczestnicy rozwijali umiejętności prezentacji na scenie i wyrażania uczuć i stanów emocjonalnych poprzez gesty, ruch, mowę ciała i mimikę. W ramach treningu umiejętności społecznych przeprowadzano rozmowy z uczestnikami na tematy, np. dotyczące ich przeżyć i doświadczeń, rozmowy swobodnej i ukierunkowanej, komunikowania się z innymi. Działalność pracowni w dużej mierze wpływała na przyswojenie wśród uczestników zdolności w realizowaniu swoich potrzeb oraz nowych sposobów korzystania z czasu wolnego. W sferze psychicznej wpływała na rozwój myślenia, koncentracji, zwiększenia poczucia własnej wartości. Podopieczni uczą się odreagowywania emocji, umiejętności współpracy, szacunku do siebie i innych, aktywności w działaniu oraz samodzielności w podejmowaniu decyzji.

Pracownia komputerowa

Celem działalności tej pracowni było kształtowanie umiejętności w zakresie obsługi komputera, drukarki, kserokopiarki. Uczestnicy ćwiczyli rysowanie w programach graficznych, korzystali z gier edukacyjnych, tworzyli prezentacje multimedialne, dokonywali obróbki cyfrowej zdjęć i filmów. Uczestnicy poznają także wirtualny świat w Internecie, uczą się wyszukiwania informacji. W ramach pracowni aktualizowana była strona internetowa naszego Domu.

Pracownia muzyczna

Celem zajęć muzykoterapeutycznych w rehabilitacji osób przewlekle chorych psychicznie jest usprawnianie funkcji poznawczych, doskonalenie funkcji pamięciowych oraz regulacja

procesów psychicznych. Zajęcia nastawione były przede wszystkim na rozładowanie napięć związanych z chorobą i codziennym życiem. Celem tej pracowni było pobudzenie kreatywności, aktywizacja podopiecznego, rozwijanie pamięci słuchowej, odbieranie przyjemnych doznań, pobudzanie rozwoju zainteresowań poprzez dużą różnorodność muzyczną, naukę śpiewu, naukę gry na keyboardzie.

Terapia ruchowa

Celem zajęć była poprawa kondycji psychofizycznej. Terapeuta prowadził zajęcia ogólnorozwojowe, gimnastyczne, na siłowni, zajęcia ruchowe w postaci gier i zabaw, spacerów z wykorzystaniem kijków „nordic walking”. Uczestnicy brali udział również w grach zespołowych, tj. piłka nożna, siatkówka, koszykówka. Osoby posiadające uzdolnienia rytmiczne brały udział w zajęciach zespołu tanecznego (tańce integracyjne i towarzyskie), teatroterapii (etiudy, inscenizacje, pantomimy, rzeźba ciała). Dzięki uczestnictwu w choreoterapii, nasi podopieczni otwierają się na innych ludzi, poprawiają funkcjonowanie interpersonalne, samoocenę i wiarę w siebie.

Terapia psychologiczna

Podczas zajęć z psychologiem uczestnicy uczą się poprawnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym, mają możliwość uczestniczenia w treningu relaksacyjnym za pomocą systemu „Stone” oraz metody Schulza, treningu umiejętności społecznych i interpersonalnych, tj. w treningu prowadzenia rozmowy, treningu rozwiązywania sytuacji trudnych. Ponadto świadczona była pomoc w zapobieganiu i rozwiązywaniu konfliktów wśród uczestników.

Terapia pedagogiczna

Kompleksowe oddziaływanie mające na celu przede wszystkim stymulację ogólnego rozwoju umysłowego, psychicznego i społecznego. Poziom zajęć był dostosowany do potrzeb uczestników. Dla sześciu osób prowadzone były zajęcia z alternatywnych form porozumiewania się oraz zajęcia z elementami logopedii. Inne zadania to rozwijanie szybkości i bezbłędności czytania, wzbogacenie wiedzy ogólnej z różnych dziedzin, ćwiczenia z zakresu poprawnego pisania, opanowanie umiejętności poprawnego wypowiedzania się, poprawa pamięci wzrokowej i słuchowej, koncentracji uwagi, spostrzegawczości, refleksu i szybkości działania, kształtowanie poczucia obowiązkowości i odpowiedzialności.

Warsztaty wyjazdowe:

- 18 lutego 2022 r. - wyjazd do kina na film „Koniec świata czyli Kogel mogel 4”,

- 15 czerwca 2022 r. - wycieczka do Ogrodu Botanicznego w Kielcach - uczestnicy kilka godzin spacerowali wśród pięknej, kolorowej roślinności otoczonej zbiornikami wodnymi, podziwiali odsłonięcia geologiczne składające się z wapieni dewońskich, spacerowali w alpinarium z roślinnością charakterystyczną dla polskich gór,
- 27 lipca 2022 r. - wycieczka do Orientarium i ZOO w Łodzi to najnowocześniejszy w Europie pawilon poświęcony faunie i florze Azji południowo-wschodniej. Uczestnicy mogli obserwować mieszkańców Orientarium z trzech perspektyw: podwodnej, lądowej oraz z góry,
- 13 października 2022 r. - wycieczka do Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego to wspaniała lekcja prehistorii, ciekawie opowiedziana przez przewodnika charakterystyka dinozaurów, uczestnicy odbyli samochodowe safari wśród zwierząt, usłyszeli wiele podań i legend o największych miastach Polski w Bałtowskim Parku Miniatur oraz dali się oczarować wiedźmom z Sabatówki,
- 20 października 2022 r. - udział w Polsko-Ukraińskich Warsztatach Integryjno-Kulinarnych organizowanych przez Kielecki Bank Żywności,
- Wyjazd do kina na film „Listy do M. 5”,
- Seanse w grocie solnej w Domu dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie - uczestnicy zadbali o swoją odporność i poczucie relaksu,
- 28 grudnia 2022 r. w Energetycznym Centrum Nauki uczestnicy obejrzeni wystawę z 28 interaktywnymi urządzeniami do samodzielnego eksperymentowania. Zwiedzając ekspozycję, uczestnicy dowiedzieli się ile energii potrzeba, aby uruchomić ważący ponad 750 kg kołowrót, w jaki sposób działają elektrownie wodne, a także wzięli udział w wyścigach rowerowych, zasilając diody. Podczas warsztatów eksperymentowali z energią i wodą i stworzyli świecące kartki świąteczne.

Pracownicy zespołu wspierająco-aktywizującego dokonywali raz na pół roku oceny postępów uczestnika zajęć. W tym procesie brane są pod uwagę następujące kwestie:

- postęp w zakresie umiejętności życia codziennego, funkcjonowania interpersonalnego;
- nabywanie przez użytkownika umiejętności zdrowego stylu życia oraz umiejętności niezbędnych w procesie leczenia.

Celem działań zespołu terapeutycznego było nauczenie uczestników ŚDS spostrzegania siebie i innych na tle otaczającej nas rzeczywistości poprzez jej nieustanne doświadczanie. Terapeuci dążyli do tego, aby podopieczni uczyli się opanowywać strach, gniew, stany frustracji, poznawać nastroje i uczucia i adekwatnie je wyrażali.

2. Zasoby domu, przeznaczone na jego funkcjonowanie

a) środki finansowe

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w 2022r. była finansowana z budżetu wojewody w kwocie 724 978,16 zł oraz z dotacji z budżetu Gminy Piekoszów w wysokości 70 132,33 zł (koszty dowozu uczestników). Środki przeznaczone na działalność w 2022 r. wydatkowane były w następujący sposób:

Wyszczególnienie	Wykonanie (zł.)
Wydatki bieżące i inne świadczenia: I+II+III z tego:	795 110,49
I. Wydatki związane z zatrudnieniem – ogółem: § 4010, 4040, 4110, 4120, 4170	537 498,99
II. Wydatki na zakup towarów i usług – ogółem: § 4210, 4220, 4230, 4260, 4270, 4280, 4300, 4350, 4370, 4700	242 470,24
III. Wydatki pozostałe i inne świadczenia § 4410, 4430, 4440, 4520	15 141,26

b) liczba pracowników zatrudnionych w ŚDS

Stanowisko	Umowa na czas:	Etat	Uwagi
Kierownik	nieokreślony	1	
Psycholog/ pracownik admin.	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie zajęć w pracowni humanistycznej
Pedagog	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie pracowni plastycznej oraz terapii pedagogicznej
Terapeuta zajęciowy	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie zajęć w pracowni rzemiosła artystycznego
Terapeuta zajęciowy	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie pracowni komputerowej
Asystent osoby niepełnosprawnej	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie pracowni kulinarnej
Instruktor terapii ruchowej	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie rekreacji ruchowej oraz trening higieniczny
Pracownik gospodarczy	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków utrzymywanie czystości na terenie i wokół budynku ŚDS

Dodatkowo do realizacji zadania: warsztaty muzyczne oraz prace konserwatorskie oraz nadzór nad kotłownią zatrudniane są dwie osoby na podstawie umowy zlecenia.

3. Ogólna liczba uczestników, którzy opuścili dom oraz ich przyczyny

W 2022 r. dwoje uczestników zrezygnowało z zajęć ŚDS w Piekoszowie: jedna z osób podjęła zatrudnienie (od maja 2022r.), druga osoba ze względu na stan zdrowia zdecydowała o poszukiwaniu innych form pomocy (od listopada 2022r.). W sierpniu 2022 r. zmarła jedna z uczestniczek. Do Środowiskowego Domu Samopomocy zostały przyjęte dwie nowe osoby.

4. Współpraca z innymi instytucjami

W analizowanym okresie współpracowaliśmy z rodzicami, rodzinami i opiekunami naszych uczestników oraz z następującymi instytucjami: GOPS Piekoszków i Strawczyn, Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Razem”, MOPS Kielce, PUP Kielce, Urząd Gminy Piekoszków, Biblioteka Centrum Kultury Piekoszków, Ośrodek Zdrowia w Piekoszowie, Klub Seniora w Piekoszowie, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Kielcach, Kieleckim Bankiem Żywności.

Dzięki staraniom Pana Wójta i Radnych gminy Piekoszków we współpracy z PFRON-em został zakupiony dziewięcioosobowy BUS Ford Transit Custom, który we wrześniu 2022 r. przekazano dla ŚDS z przeznaczeniem na dowóz i odwóz uczestników na zajęcia. To w znacznym stopniu poprawiło komfort i bezpieczeństwo pracy.

W 2022 r. udało się przeprowadzić konieczne remonty sześciu kominów na dachu budynku ŚDS oraz wymianę uszkodzonych drzwi wejściowych. Koszt remontów został pokryty z dotacji z tytułu zwiększenia budżetu ŚDS do 20%.

5. Ocena realizacji zadań i ewentualne wnioski

Zadania nałożone z mocy rozporządzenia dotyczącego funkcjonowania Środowiskowy Dom Samopomocy zostały zrealizowane w następującym zakresie: obiekt, w którym usługi są świadczone jest usytuowany w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestników zajęć; powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika wynosi nie mniej niż 8 m²; budynek nie jest pozbawiony barier architektonicznych (podejmowane są działania zmierzające do wybudowania nowego budynku), jest wyposażony w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym; znajdują się w nim pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty niezbędne do prowadzonych w nich zajęć, w tym:

- a) sala ogólna umożliwiająca spotkanie się uczestników zajęć i ich rodzin,
- b) co najmniej dwa wielofunkcyjne pomieszczenia do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnej, między innymi w formie treningów,
- c) pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego pełniący ponadto funkcję pokoju wyciszenia,
- d) wydzielone pomieszczenie kuchenne z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego, pełniące funkcję pracowni kulinarnej,
- e) jadalnia mogąca ponadto pełnić funkcję klubu lub sali aktywizacji i terapii zajęciowej lub pomieszczenia do terapii ruchowej,
- f) łazienka wyposażona w natrysk,
- g) trzy toalety dla uczestników oraz toaleta dla personelu.

W 2022 r. pracownicy ŚDS podwyższali kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, tj.:

- Interwencja w próbie samobójczej podopiecznego,
- Terapia ręki,
- Wydatkowanie środków publicznych w ŚDS z ustawy „Za Życiem”,
- Trening umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się,
- Wizyta studyjna w ŚDS w Wieliczce,
- Praca z osobą z depresją,
- Warsztaty na temat zdrowia psychicznego, zorganizowane dla rodziców i opiekunów.

Zespół wspierająco - aktywizujący dąży do tego, aby ŚDS w Piekoszowie jest przystanią, gdzie każda osoba w sytuacji niepełnosprawności intelektualnej czy zaburzeń psychicznych może realizować się w sposób najbardziej pełny, znaleźć swoje miejsce, rozwijać swój potencjał, swoją zdolność do usamodzielniania się.

KIEROWNIK
Środowiskowego Centrum Samopomocy
mgr Iwona Kukulska